

Sygn. akt: I C 993/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Dutkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2021 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: **G. C. i M. C.**

przeciwko: **Bankowi (...) S.A. z siedzibą w G.**

o zapłatę i ustalenie

I oddała powództwo główne o zapłatę kwoty 88 985,73 zł (osiemdziesiąt osiem tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt pięć złotych 73/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 5 grudnia 2018r. do dnia zapłaty;

II ustala nieistnienie stosunku prawnego umowy kredytu w walucie wymienialnej z dnia 18 kwietnia 2008r. o nr (...) zawartej między powodami G. C. i M. C. a (...) Bankiem S.A. z siedzibą w G., którego następcą prawnym jest pozwany - Bank (...) S.A. z siedzibą w G.;

III zasądza od pozwanego na rzecz powodów łącznie kwotę 87 729,93 zł (osiemdziesiąt siedem tysięcy siedemset dwadzieścia dziewięć złotych 93/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 maja 2021r. do dnia zapłaty;

IV zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 6 434 zł (sześć tysięcy czterysta trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

SSO Agnieszka Dutkiewicz

Sygn. akt I C 993/19

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 21 listopada 2019 r. przeciwko (...) S.A. z siedzibą w G. powodowie G. C. i M. C. wnieśli o zasądzenie od pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w G. na rzecz powodów solidarnie kwoty 88 895,73 zł tytułem nienależnie pobranych przez pozwanego rat kapitałowo – odsetkowych w wyższej wysokości, niż rzeczywiście powinni oni spłacić w okresie od dnia 4.12.2009r. do dnia 8.05.2018r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 5.12.2009r. do dnia 8.05.2018r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 5.12.2018r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej stawce oraz opłat skarbowych od pełnomocnictw w wysokości 34 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu podano, że w dniu 18.04.2008r. powodowie zawarli z poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Bankiem S.A. umowę o kredyt hipoteczny nr (...). Zawarcie umowy o kredyt zostało poprzedzone spotkaniami w biurze pośrednika. Podczas tych spotkań pośrednik przedstawił i zarekomendował powodom jedynie oferty kredytu indeksowanego do (...). Pośrednik wskazywał na niższą, w stosunku do kredytu nieindeksowanego do waluty obcej, wysokość raty kapitałowo – odsetkowej oraz zapewnił o stabilności kursu (...). Ponadto powodowie nie mieli zdolności kredytowej dla kredytu w PLN. Powodowie nie otrzymali od pozwanego rzetelnej analizy ryzyka kursowego ani innej rzetelnej informacji w zakresie skutków finansowych tej umowy. Powodom w żaden sposób nie wyjaśniono wszystkich konsekwencji ekonomicznych zawarcia przedmiotowej umowy. Pozwany bank nie wyjaśnił powodom jak realnie ostatecznie będzie kształtował się kurs franka szwajcarskiego, który będzie niezbędny dla wykonania umowy.

Powodowie nie mieli możliwości negocjowania z pozwanym warunków umowy, w szczególności w zakresie wyboru sposobu uruchomienia kredytu, jak również sposobu spłaty rat kapitałowo – odsetkowych. Powodowie mogli jedynie zaakceptować zapisy o treści proponowanej przez stronę pozwaną. Ponadto powodowie byli zobowiązani do spłaty rat kredytu wedle wyliczeń pozwanego, we wskazanym przez niego terminie. W chwili podpisywania umowy jak i w okresie późniejszym faktyczna wysokość zobowiązania powodów pozostała nieznana, a kwota kredytu oraz wysokość raty spłaty kredytu uzależniona została od mierników wartości im nieznanych, w tym w postaci kursu kupna i kursu sprzedaży franka szwajcarskiego obowiązującego i ustalonego przez pozwanego w sposób arbitralny. Ryzyko związane ze wzrostem kursu (...) nie było prezentowane powodom.

Powodowie wskazali, że ponosili nieograniczone ryzyko, gdy pozwany ryzykował tylko udzieloną kwotą kredytu. Nie ma żadnego limitu odpowiedzialności powodów jako konsumentów w związku ze zmianą kursu waluty, do jakiej umowa o kredyt została indeksowana. Wobec powyższego to na powodów został przerzucony cały ciężar ryzyka kursowego związany z zawartą umową. Już sam brak granicy odpowiedzialności, zdaniem powodów, przesądza o abuzywności klauzuli indeksacyjnej.

W ocenie powodów w treści umowy znajdują się postanowienia abuzywne w myśl art. 385¹ k.c. zawarte w § 1 ust. 1, § 7 ust. 2, § 10 ust. 6 oraz § 17 umowy – w zakresie klauzul waloryzacyjnych. Powodowie wskazali, że abuzywność klauzul waloryzacyjnych w przedmiotowej umowie upatrują w stosowaniu nieweryfikowalnego parametru do ustalania zapisu rachunkowego kapitału wyrażonego w walucie waloryzacji, stosowaniu skrajnie różnych kursów w ramach klauzuli waloryzacyjnej, zastrzeżeniu sobie w umowie przez pozwanego Banka prawa do ustalania wartości waluty waloryzacji i to zarówno kursu kupna i sprzedaży, odwołaniu się do tabeli ustalonej przez bank, jako jedynej źródła informacji o wysokości kursów walut obcych stosowanych na potrzeby umowy kredytu, braku wskazania w treści umowy o kredyt uzasadnienia dla stosowania różnych kursów do wypłaty kredytu i spłaty rat kredytu oraz przerzucaniu przez pozwanego całego ryzyka związanego z klauzulą indeksacyjną na powodów.

W cenie powodów przedmiotowa umowa stanowiła wzorzec umowy, według którego pozwany udzielał kredytów w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Powodowie wskazali, że nie mieli wpływu na poszczególne postanowienia umowy i nie mieli możliwości indywidualnego uzgodnienia treści umowy. Ponadto zdaniem powodów umowa jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy powodów poprzez zastosowanie kwestionowanych postanowień umownych.

W odpowiedzi na pozew pozwany domagał się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powodów na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany zakwestionował powództwo co do zasady, jak i wysokości. Stwierdził, że nie zostały spełnione przesłanki umożliwiające stwierdzenie, że umowa kredytu jest nieważna. Jego zdaniem powodowie przed zawarciem przedmiotowej umowy mogli zapoznać się z jej projektem i złożyć wnioski o negocjację poszczególnych postanowień umownych.

W dalszej części uzasadnienia pozwany wyjaśnił, że powodowie zostali przez bank poinformowani o ryzyku kursowym związanym z zawarciem umowy kredytowej i mając świadomość ryzyka związanego z kredytami indeksowanymi

do waluty obcej, wystąpili do banku z wnioskiem o zawarcie takiej umowy kredytu hipotecznego i to pomimo przedstawienia im alternatywnych kredytów.

Kontynuując swoje rozważania, pozwany nadmienił, iż brak jest podstaw do uznania, że kwestionowane postanowienia umowne kształtują prawa i obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszają ich interes. Stwierdził również, że powództwo zostało oparte na błędnym założeniu, zgodnie z którym Bank może dowolnie kształtować wysokość zobowiązania powodów, co skutkuje rażącym naruszeniem ich interesów. Jego zdaniem ustalane przez niego kursy walut nie odbiegały w żaden sposób od wysokości kursów walut stosowanych w innych bankach w swoich tabelach. Nie odbiegają również w sposób znaczący od średnich kursów NBP. Pozwany ponadto podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powodów.

W piśmie z dnia 4 lutego 2021r. powodowie zmienili powództwo w ten sposób, że wnieśli o zasądzenie od pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w G. na rzecz powodów solidarnie kwoty 88 895,73 zł tytułem nienależnie pobranych przez pozwanego rat kapitałowo – odsetkowych w wyższej wysokości, niż rzeczywiście powinien on spłacić w okresie od dnia 4.12.2009r. do dnia 8.05.2018r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 5.12.2009r. do dnia 8.05.2018r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 5.12.2018r. do dnia zapłaty. Ewentualnie, w przypadku uznania przez Sąd umowy kredytu za bezwzględnie nieważną w całości wnieśli o zasądzenie od pozwanego solidarnie na swoją rzecz kwoty 87 729,93 zł tytułem zwrotu nienależnych świadczeń w postaci rat kapitałowo – odsetkowych, spełnionych przez powodów na rzecz pozwanego w okresie od dnia 04.12.2009r. do dnia 7.08.2013r. w związku z wykonaniem umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 18.04.2008r. z uwagi na bezwzględną nieważność w/w umowy w całości wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 18.05.2021r. do dnia zapłaty oraz ustalenie nieistnienia pomiędzy stronami stosunku prawnego umowy kredytu hipotecznego w związku z nieważnością umowy kredytu hipotecznego nr (...) zawartej w dniu 18.04.2008r. pomiędzy powodami a pozwanym. W pozostałym zakresie powodowie podtrzymali swoje dotychczasowe wnioski oraz stanowisko.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały stanowiska dotychczas zajęte w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 18 kwietnia 2008r. pomiędzy poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Bankiem S.A. z siedzibą w G. a powodami G. C. oraz M. C. została zawarta umowa kredytu nr (...) waloryzowana kursem (...). W ramach umowy powodom został udzielony kredyt w wysokości 247 423,05 zł, który był waloryzowany kursem (...). Kredyt przeznaczony był na pokrycie części ceny budowy domu jednorodzinnego w kwocie 40 000 zł oraz na spłatę innego kredytu powodów zawartego z (...) S.A. nr 203- (...) z dnia 13.05.2005r. (§ 1 ust. 2 umowy).

Powodowie zawarli umowę jako konsumenci. W dniu wypłaty saldo kredytu było wyrażone w (...) według kursu kupna waluty (...), podanego w tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A., opisanej szczegółowo w § 17 umowy kredytu, następnie saldo walutowe przeliczane było dziennie na złote polskie według kursu sprzedaży (...), podanego w Tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A. (§ 1 ust. 1 umowy kredytu).

Spłata kredytu wraz z odsetkami miała nastąpić w 240 równych miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych na zasadach określonych w § 10 umowy kredytu tj. w walucie polskiej, po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży waluty (...), podanego w tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A., obowiązującego w dniu wpływu środków do banku.

Oprocentowanie Kredytu na dzień sporządzenia umowy wynosiło 5,100% w skali roku i stanowiło sumę następujących pozycji – marży Banku niezmiennej w okresie trwania umowy w wysokości 1,080% oraz aktualnie obowiązującego indeksu L3, opisanego w § 8 umowy oraz 1,25 punktu procentowego do czasu określonego w § 2 ust. 2 umowy.

Dowód: umowa o kredyt gotówkowy nr (...) wraz z załącznikami i aneksami (k. 30-40), wniosek o udzielenie kredytu (k. 198-202), sprostowanie do umowy kredytu (k. 213), umowa kredytu hipotecznego nr 203- (...) z dnia 13.07.2005r. z załącznikami (k. 217-227), wniosek o wypłatę (k. 228-231), potwierdzenie wykonania dyspozycji wypłaty kredytu (k. 232-235), historia rachunku kredytu (236-254), zestawienie wypłat i spłat (k. 254-263), oświadczenia powodów (k. 203-204).

Pismem z dnia 19 listopada 2018 roku zatytułowanym „reklamacja” powodowie złożyli pozwanemu reklamację dotyczącą przedmiotowej umowy kredytu.

Pismem z dnia 06 grudnia 2018 roku pozwany poinformował powodów, że nie znalazł podstaw do uwzględnienia ich roszczenia.

Dowód: pismo z dnia 19.11.2018r. (k. 41-43), pismo z dnia 06.12.2018r. (k. 44-48), pismo z dnia 3.12.2018r. (k. 49-50).

W wykonaniu przedmiotowej umowy kredytu powodowie wpłacili na rzecz pozwanego łączną kwotę 225 165,72 zł tytułem spłaty rat kapitałowo-odsetkowych w okresie od 05.08.2008r. do 08.05.2018r.

Dowód: zaświadczenie pozwanego banku (k. 51-54)

Pracownicy banku nie udzielili powodom informacji na temat postanowień umowy. Powodowie nie mieli czasu, aby zapoznać się dokładnie z umową, tylko ją podpisali. Umowa zawarta została przez strony z wykorzystaniem przedłożonego przez bank wzorca umownego, bez możliwości negocjacji jej treści. Pracownik banku nie wytłumaczył powodom treści umowy. Powodom nie przedstawiono żadnej symulacji, jak będzie wyglądała wysokość raty i kapitału w razie wzrostu kursu franka szwajcarskiego. Oferta kredytu w (...) została przedstawiona przez pracownika banku powodom jako korzystna i bezpieczna z uwagi na stabilność waluty. Pracownik banku przedstawił ofertę kredytu indeksowanego do (...) jako korzystniejszą niż kredyt złotówkowy.

Dowód: przesłuchanie powódki (k. 448-449), przesłuchanie powoda (k. 449).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie w/w dokumentów złożonych przez strony w toku postępowania, jak również na podstawie przesłuchania powodów.

Sąd uznał za wiarygodne oraz przydatne dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy w/w dokumenty zebrane w aktach sprawy, albowiem zostały one sporządzone we właściwej formie, przewidzianej dla danego typu dokumentów. Ponadto autentyczność tych dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu ani stron postępowania.

Sąd pominął dowody z dokumentów w postaci zestawienia porównawczego kursów sprzedaży i kupna, wydruku tabeli średniego oprocentowania za listopad 2019r. i kwiecień 2008r., archiwum walut (...) Banku S.A. – kursy walut z dnia 07.07.2008r. i z dnia 08.05.2018r., wydruku z rejestru klauzul niedozwolonych prowadzonych przez Prezesa UOKiK, uchwały zarządu banku nr (...) z dnia 26 marca 2003r., wydruku Monitora Sądowego i Gospodarczego (...) i (...), zanonimizowanej umowy kredytu indeksowanego do (...), opinii prawnej z dnia 2 czerwca 2021r. prof. zw. dr hab. S. S. i dr M. O., opinii prawnej prof. C. B. (...) w sprawie I.W., FR.W. wraz z tłumaczeniem, zarządzenia nr (...) z dnia 23.06.2006r., informacji dla klientów G. M. Banku oraz broszury informacyjnej ze względu na fakt, że nie są one przydatne dla stwierdzenia okoliczności faktycznych istotnych dla niniejszej sprawy. Zaoferowane przez strony dowody wskazują na istnienie różnych ocen prawnych kredytu, jak i na szerokie tło ekonomiczne kredytów indeksowanych. Wskazać jednak należy, że przeprowadzenie prawnej oceny umowy zastrzeżone jest dla Sądu.

Za przydatne dla rozstrzygnięcia uznał Sąd natomiast zeznania powodów, albowiem w znacznej części korespondowały one z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy. Powodowie przedstawili okoliczności, w których zaproponowano im zawarcie umowy kredytu hipotecznego waloryzowanego kursem (...), jak również brak możliwości negocjacji poszczególnych postanowień umownych.

Sąd uznał, iż dowód z zeznań świadków E. C., I. W. oraz Ł. S. nie był przydatny dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Powołani świadkowie E. C. i I. W. nie brali udziału w procesie zawierania przez strony kwestionowanej umowy kredytu, przez co nie posiadali wiedzy istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy. Natomiast świadek Ł. S. oświadczył, że nie pamiętają powodów ani czynności podejmowanych przy zawieraniu umowy. Na podstawie art. 235 (2) § 1 pkt 2 kpc Sąd postanowił pominąć dowód z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości, finansów i bankowości jako nieistotny dla rozstrzygnięcia. Podkreślić należy, że dla oceny abuzywności postanowień umowy nie ma znaczenia to, w jaki sposób bank rzeczywiście ustalał kurs w trakcie wykonywania umowy i jaka była relacja kursu banku do kursu rynkowego. Są to okoliczności obojętne na gruncie art. 385² k.c., jak również oceny możliwego naruszenia interesów konsumenta.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powodowie ostatecznie domagali się zasądzenia od pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w G. na swoją rzecz solidarnie kwoty 88 895,73 zł tytułem nienależnie pobranych przez pozwanego rat kapitałowo – odsetkowych w wyższej wysokości, niż rzeczywiście powinien on spłacić w okresie od dnia 4.12.2009r. do dnia 8.05.2018r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 5.12.2009r. do dnia zapłaty. Ewentualnie, w przypadku uznania przez Sąd umowy kredytu za bezwzględnie nieważną w całości wnieśli o zasądzenie od pozwanego solidarnie na swoją rzecz kwoty 87 729,93 zł tytułem zwrotu nienależnych świadczeń w postaci rat kapitałowo – odsetkowych, spełnionych przez powodów na rzecz pozwanego w okresie od dnia 04.12.2009r. do dnia 7.08.2013r. w związku z wykonaniem umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 18.04.2008r. z uwagi na bezwzględną nieważność w/w umowy w całości wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 18.05.2021r. do dnia zapłaty oraz ustalenie nieistnienia pomiędzy stronami stosunku prawnego umowy kredytu hipotecznego w związku z nieważnością umowy kredytu hipotecznego nr (...) zawartej w dniu 18.04.2008r. pomiędzy powodem a pozwanym. Ponadto powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego solidarnie na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej stawce oraz opłat skarbowych od pełnomocnictw w wysokości 34 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W sprawie bezsporne było, że strony zawarły umowę kredytu na kwotę 247 423,05 zł, która była waloryzowana kursem (...). Wpłata kredytu nastąpiła w walucie polskiej z jednoczesnym zastosowaniem mechanizmu tzw. indeksacji na podstawie kursu kupna waluty (...) z tabeli kursowej Banku. Powodowie zgodnie z umową mieli obowiązek spłacać kredyt w miesięcznych, równych ratach kapitałowo-odsetkowych z zastosowaniem mechanizmu opisanego w § 10 umowy tj. w walucie polskiej, po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży waluty (...), podanego w tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A., obowiązującego w dniu wpływu środków do banku. Kredyt nie został zaciągnięty w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub na cel związany z działalnością zawodową, co oznacza, iż powodowie powinni być uważani za konsumentów w rozumieniu art. 22¹ kc.

Strona powodowa zakwestionowała zapisy zawarte § 1 ust. 1, § 7 ust. 2, § 10 ust. 6 oraz § 17 umowy kredytu, które dotyczyły sposobu ustalania kursu wymiany waluty z tabeli banku.

Powodowie dokonali wyboru waluty indeksacji, co wynikało z umowy kredytu. Jednak dokonanie wyboru waluty indeksacji nie oznacza, że powodowie uzgodnili indywidualnie postanowienia umowy kredytu. Pozwany bank nie wykazał okoliczności, aby strony indywidualnie uzgodniły postanowienia umowy dotyczące kursu (...), według którego raty kredytu miały być przewalutowane.

Sąd ustalił również, że przedmiotowa umowa zawarta została z wykorzystaniem przedłożonego przez bank wzorca umowy. Powodowie wyjaśnili w wiarygodny sposób, że nie mieli żadnego wpływu na treść umowy, szczególnie w zakresie jej postanowień, które uznają za abuzywne. Bank wykazał natomiast, że poinformował powodów jedynie o ryzyku kursowym oraz mogącym z tego tytułu nastąpić wroście miesięcznych rat. Z powyższego wynika, że praktycznie swoboda powodów sprowadzała się do możliwości zawarcia lub nie przedmiotowej umowy.

Sąd ustalił, że w treści umowy zawarte zostały postanowienia niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., co dawało pozwanemu możliwość narzucenia sposobu ustalania wysokości kwoty podlegającej zwrotowi, a w konsekwencji i wysokości odsetek, a więc głównych świadczeń kredytobiorcy. Powołane przez powodów klauzule tj. § 1 ust. 1, § 7 ust. 2, § 10 ust. 6 oraz § 17 umowy, w rzeczywistości mogą zostać uznane za niedozwolone. Zgodnie z treścią art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Jednocześnie zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c., postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.).

Powodowie wykazali w toku postępowania, że wskazane klauzule nie zostały przez nich uzgodnione z bankiem, a ich rola w procesie zawierania umowy sprowadzała się w zasadzie do podjęcia decyzji o zawarciu lub nie umowy przygotowanej uprzednio przez bank. Jednocześnie wszystkie te klauzule mogą uchodzić za niedozwolone, albowiem przyznają wyłącznie bankowi prawo do dowolnego przerzucania odpowiedzialności za ryzyko związane z wzrostem kursu waluty na powodów. Przede wszystkim konstrukcja indeksacji znajdująca się w umowie powoduje możliwość narzucenia przez bank wysokości kwoty podlegającej zwrotowi, a w konsekwencji i wysokości odsetek, a więc głównych świadczeń powodów. Ustalenie ich wysokości wiązało się bowiem z koniecznością odwołania się do kursu walut ustanawianych w wewnętrznej, dowolnej i nieznannej powodom tabeli kursów banku. Takie klauzule już od dawna wskazywane są jako abuzywne z uwagi na nieokreślony i nieobiektywny miernik, według którego następuje ostatecznie określenie wysokości zobowiązania kredytobiorcy, które jest niemożliwe do przewidzenia i obliczenia w chwili zawarcia umowy (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2018 r., I CSK 628/17). Jednocześnie zaznaczyć należy, że nie ma znaczenia dla dokonywanej oceny to, w jaki sposób bank rzeczywiście ustalał kurs w trakcie wykonywania umowy i jaka była relacja kursu banku do kursu rynkowego. Są to okoliczności obojętne na gruncie art. 385² k.c., jak również oceny możliwego naruszenia interesów konsumenta. Istotne jest jedynie, że postanowienia umowy dawały przedsiębiorcy nieograniczoną swobodę w wyznaczaniu kursu waluty, a w konsekwencji – wysokości zobowiązań konsumenta.

Dalej wskazać należy, że kwota podlegająca zwrotowi na rzecz banku nie została dostatecznie i ściśle w umowie określona, nie odpowiada ona nominalnie kwocie wykorzystanego kredytu i nie są określone w sposób obiektywny zasady jej ustalenia. Ponadto wskazać należy, że zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Oznacza to, że kredytobiorca jest zobowiązany do zwrotu określonej kwoty środków pieniężnych, którą winna wyznaczać kwota kapitału mu udostępnionego i wykorzystanego przez kredytobiorcę. Bank nie może więc żądać zwrotu większej kwoty aniżeli ściśle określonej i oddanej do dyspozycji klienta. Wszelkie zapisy umowne dopuszczające dowolną waloryzację są sprzeczne z art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe w zw. z art. 358¹ § 2 i 5 k.c. i rażąco naruszają interesy konsumenta.

Podkreślić należy, że abuzywność zapisów, powinno się badać na moment zawierania umowy przez konsumenta z przedsiębiorcą. W takiej sytuacji nie ma więc znaczenia, jakie zmiany w ustawodawstwie wprowadzono po zawarciu przedmiotowej umowy, jak również w jaki sposób przedsiębiorca wykonywał umowę, w tym jakie zmiany w treści stosunku prawnego między stronami wprowadzał po zawarciu umowy.

Uznając, że przywołane przez stronę powodową klauzule w rzeczywistości są abuzywne, bezskuteczne i nie wiążą powodów, umowa jako sprzeczna z przepisami prawa jest nieważna na podstawie art. 58 k.c., a bez wyeliminowanych postanowień jej wykonanie nie jest możliwe. Ustalenie nieważności przedmiotowej umowy ma ten skutek, że strony nie są nią związane i od początku nie były. Są więc obowiązane zwrócić sobie wzajemnie to, co już świadczyły na rzecz drugiej strony umowy wzajemnej.

Zgodnie z art. 69 ust. 2 pkt 4a ustawy Prawo bankowe, umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności - w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu.

Nieprecyzyjne i dowolne odwołanie się do bliżej nieznannej tabeli kursów sporządzanej na wewnętrzne potrzeby przez bank narusza wskazany przepis. Szczególnie istotne jest to, że strona powodowa nie wiedziała i nie mogła wiedzieć, według jakiego kursu ostatecznie zostanie przeliczona jej rata, w każdym kolejnym miesiącu powodowie nie wiedzieli więc w praktyce ile wynosi rata, którą zobowiązani są uiścić. Naruszenie więc przez bank art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe jest oczywiste. Ze względu na wyeliminowanie abuzywnych klauzul waloryzacyjnych z umowy, sprzeczność umowy z przepisem art. 69 ust. 2 pkt 4a ustawy Prawo bankowe tylko się pogłębia, albowiem brak jest wówczas jakiegokolwiek obiektywnego miernika, według którego można przeliczyć kurs walut. Powoduje to w efekcie nieważność całej umowy kredytowej – zgodnie z treścią art. 58 k.c. Dodać ponadto trzeba, że umowę należy ocenić jako sprzeczną z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami także i z tej przyczyny, że nawet gdyby za rzeczywistą przyczynę wytoczenia powództwa uznać nie tyle skutki tzw. spreadu, co sam fakt znacznego wzrostu kursu franka szwajcarskiego, w dniu zawarcia umowy powodowie obejmowali swoją świadomością możliwość kilkuprocentowej wyżki i jej skutki. Taka świadomość ryzyka nie obejmuje, w ocenie Sądu, świadomego ryzyka uwolnienia kursu waluty przez kraj emisji i w efekcie wyżki kursu o 100%. To na pracownikach banku, jako profesjonalistach, spoczywa obowiązek wyczerpującego wyjaśnienia konsumentowi skutków takich zdarzeń, istoty gwarantowania waluty przez kraj emisji i możliwych skutków jej uwolnienia, w celu uzyskania pełnego obrazu ryzyka i możliwości jego rozważenia. Ponadto, o sprzeczności umowy z zasadami współżycia społecznego, w powiązaniu z powyższymi rozważaniami, świadczy także fakt, że w przypadku tak znacznego, niemożliwego do przewidzenia wzrostu kursu waluty, cały ciężar tego zdarzenia został przerzucony na kredytobiorców. Bank natomiast, który wypłacił powodom kredyt w złotych polskich, a następnie tylko deklarował fakt konieczności zakupu waluty obcej, ale nie wykazał, aby za pobierane od powodów raty rzeczywiście po tym rosnącym kursie ją nabywał, pozyskiwał do swojej dyspozycji środki znacznie wyższe, niż zaangażował, w związku z niemal podwojonym kursem franka szwajcarskiego – tak dalece niewspółmierne do środków wydatkowanych i rozsądnych zysków, że skutek ten czyni ważność umowy niemożliwą do obrony.

Zgodnie z powyższymi ustaleniami Sąd nie uwzględnił roszczenia głównego powodów, z uwagi na brak możliwości utrzymania w mocy przedmiotowej umowy kredytu po wyeliminowaniu klauzul waloryzacyjnych (pkt I sentencji wyroku).

Mając powyższe okoliczności na względzie, Sąd uznał żądanie ewentualne powodów za zasadne i ustalił, nieistnienie stosunku prawnego umowy kredytu hipotecznego nr (...) zawartej w dniu 18.04.2008r. pomiędzy poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Bankiem S.A. z siedzibą w G. a powodami G. C. i M. C. - pkt II sentencji wyroku.

W punkcie III sentencji wyroku, biorąc na uwagę wszystkie przytoczone okoliczności, Sąd na podstawie art. 410 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 k.c. i art. 58 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powodów łącznie kwotę 87 729,93 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18.05.2021r. do dnia zapłaty. O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pisma rozszerzającego powództwo w tym zakresie na podstawie art. 481 k.c.

Powodowie są współuczestnikami sporu objętymi współuczestnictwem koniecznym, a to z uwagi na żądanie ustalenia nieważności umowy, a co za tym idzie, mają status współuczestników materialnych.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając przegrywającego pozwanego równowartością poniesionej przez powodów opłaty od pozwu – 1 000 zł, wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika – 5 400 zł, powiększonego o opłatę skarbową od pełnomocnictw – 34 zł. Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 6 434 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty (pkt IV sentencji wyroku).

Sąd zważył przy tym, że nie ma podstaw do zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej stawce minimalnej. Zgodnie z § 15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie opłatę w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy ustala się w wysokości przewyższającej stawkę minimalną, która nie może przekroczyć sześciokrotności tej stawki, ani wartości przedmiotu sprawy, jeśli uzasadnia to:

1) niezbędny nakład pracy adwokata, w szczególności poświęcony czas na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczba stawieniectw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie, w tym czynności podjęte w celu polubownego rozwiązywania sporu, również przed wniesieniem pozwu;

2) wartość przedmiotu sprawy;

3) wkład pracy adwokata w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie;

4) rodzaj i zawilość sprawy, w szczególności tryb i czas prowadzenia sprawy, obszerność zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów, o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności.

Sąd ustalił, że nie zaszły przesłanki uzasadniające zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej stawce minimalnej. Nie uzasadnia tego ani rodzaj i zawilość przedmiotowej sprawy ani nadzwyczajnie duży nakład pracy pełnomocnika powodów.

SSO Agnieszka Dutkiewicz

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować;
2. Odpisy wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron,
3. przedłożyć z wpływem lub za 14 dni

SSO Agnieszka Dutkiewicz